Vereniging Afvalbedrijven
Partner in de circulaire economie

Jaarbericht 2022

We hebben **iedereen** nodig **voor de circulaire economie**

Afval moet niet alleen in de politiek een onderwerp zijn, maar eigenlijk overal. Iedereen kan een steentje bijdragen aan de circulaire economie. We willen daarom iedereen laten zien hoe belangrijk het is om afval te scheiden, want we kunnen het niet alleen. Als Vereniging Afvalbedrijven gaan we ons meer dan voorheen richten op het grote publiek. Dit jaar zijn we begonnen met de campagne 'Doe alsof je thuis bent', omdat het scheiden van afval buitenshuis beter kan. Op kantoor, bij winkels, op school of in de horeca bijvoorbeeld. Als we daar meer scheiden, kunnen we meer recyclen en wordt Nederland nog circulairder dan we al zijn.

We gaan meer thema's aansnijden. Denk bijvoorbeeld aan de dagelijkse boodschappen. Mensen denken misschien duurzaam bezig te zijn, maar dat is zeker niet altijd het geval. Producten die uit verschillende materialen bestaan - denk aan een broodzak van papier en plastic - zijn niet te recyclen. We willen consumenten meer bewust maken. Door het eerlijke verhaal te vertellen, kunnen zij weloverwogen kiezen voor het duurzame alternatief. Op die manier proberen we ook producenten te verleiden beter over het ontwerp van hun producten na te denken.

En het afval dat we maken, gooien we natuurlijk in de juiste bak. Als er teveel spul tussen zit dat er niet in thuishoort, kunnen we het niet recyclen. Dan gaan grondstoffen verloren en kunnen we geen mooie, nieuwe producten maken van ons afval. Ook dat moeten we beter uitleggen.

Soms komt de veiligheid in het gedrang. Veilig en gezond werken is voor ons de randvoorwaarde bij alles wat we doen in de transitie naar de circulaire economie. Batterijen en accu's die niet gescheiden worden ingeleverd, kunnen bij inzameling en verwerking beschadigd raken. Dan ontstaat het gevaar op brand. Iets vergelijkbaars speelt momenteel met lachgascilinders. Die komen we steeds vaker tegen in de openbare ruimte, op milieustraten of in het restafval. De cilinders kunnen exploderen met alle gevaren van dien. Samen met de NVRD en rijksoverheid zoeken we naar een oplossing. Want zoals ik al zei, we kunnen het niet alleen.

Boris van der Ham
Voorzitter Vereniging Afvalbedrijven

Voorwoord >
Visie & Strategie >
VITALE SECTOR
Circulaire en **veilige samenleving** met **oog** voor **mens, milieu** en **omgeving** >
CIRCULARITEIT
Maximaal hergebruik en **terugwinning** van **waardevolle grondstoffen** en **materialen** >
KLIMAAT
Maximale circulariteit, energieterugwinning en **emissiereductie** >

Visie

De VA ziet een toekomst waarin circulariteit vanzelfsprekend is, zo weinig mogelijk afval ontstaat en materialen zo veel mogelijk een nieuw leven krijgen. De afvalsector helpt hiermee de broeikasgasemissies verder verminderen. Hoewel lokaal geworteld, heeft de sector een internationale oriëntatie en een gelijk Europees speelveld nodig om de Nederlandse afvalinfrastructuur koploper in Europa te houden.

Strategie

De VA werkt haar visie uit in een strategie. Die is gefundeerd op drie pijlers: vitale sector, circulariteit en klimaat. De pijlers Circulariteit en Klimaattransitie duiden op verandering – er wordt toegewerkt naar hervorming van de economie. De pijler Vitale Sector is de basis hiervoor – behoud wat goed is.

Voorwoord >

Visie & Strategie >

VITALE SECTOR

Circulaire en **veilige samenleving** met **oog** voor **mens, milieu** en **omgeving** >

CIRCULARITEIT

Maximaal hergebruik en **terugwinning** van **waardevolle grond-stoffen** en **materialen** >

KLIMAAT

Maximale circulariteit, energieterugwinning en **emissiereductie** >

VITALE SECTOR

Circulaire en **veilige samenleving** met **oog voor mens, milieu** en **omgeving**

Op de eerste plaats zorgt de afvalsector voor een verantwoorde inzameling en verwerking van afval. Daarmee houden de afvalbedrijven Nederland veilig en schoon. De bedrijven hebben een optimale bedrijfsvoering in huis, met aandacht voor mens, milieu en omgeving. Dit zijn de randvoorwaarden voor de transitie naar de circulaire economie. Het stelt de bedrijven in staat om van afval grondstoffen en energie te maken.

Voorwoord >

Visie & Strategie >

VITALE SECTOR

Circulaire en **veilige samenleving** met **oog** voor **mens, milieu** en **omgeving** >

CIRCULARITEIT

Maximaal hergebruik en **terugwinning** van **waardevolle grond-stoffen** en **materialen** >

KLIMAAT

Maximale circulariteit, energieterugwinning en **emissiereductie** >

Coronapandemie

Ook in 2022 houdt de coronapandemie de samenleving nog stevig in de greep. De overheid verlengt de tijdelijke regeling voor het vervoeren, verpakken en verwerken van coronabesmet afval met een jaar tot 1 april 2023. De regeling geldt voor afval dat bij de zorg van patiënten ontstaat, zoals gebruikte persoonlijke beschermingsmiddelen, en op testlocaties. Het mag in goed gesloten plastic zakken worden verpakt en vervoerd, en vervolgens verwerkt bij afvalenergiecentrales. De tijdelijke regeling bewijst haar praktische nut en noodzaak. De verwerking van coronabesmet afval gebeurt voortvarend, veilig en gezond.

Cruciaal beroep

Uit een peiling van I&O Research blijkt dat negen op de tien Nederlanders van mening is dat de mensen die zorgen voor ons afval net zo onmisbaar zijn als andere dienstverleners, zoals de politie en de brandweer. Slechts vier procent geeft echter aan in de afvalbranche te willen werken. Dat is een schril contrast. Vooral ook omdat het gaat over werk dat nodig is om onze samenleving draaiende te houden. Alle mensen die in de afvalbranche werken, dragen bij aan een duurzame toekomst en daarvoor verdienen ze waardering. Dat is de reden dat NVRD, TLN en VA sinds 2021 elke eerste week van maart de Week van de AfvalHelden organiseren. Tijdens de week zetten veel organisaties uit de branche hun medewerkers extra in het zonnetje. De week moet bijdragen aan waardering vanuit de maatschappij voor het werk van onze branche.

Zorgstoffen

Zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) bevinden zich overal in de samenleving. Iedereen is het erover eens dat ZZS moeten worden uitgefaseerd. Maar voor het zover is, ontstaan deze stoffen nog lange tijd bij productie, gebruik en verwerking. Het is voor de sector een grote uitdaging goed zicht te krijgen op welke ZZS zich in afvalstoffen bevinden. Producenten en ontdoeners kunnen daar vaak meer over zeggen. De verantwoordelijkheid voor deze informatie hoort ook bij hen thuis. De VA bekijkt het vraagstuk samen met ketenpartners. Met zogeheten 'botsproeven' worden de stappen in de keten besproken en beoordeeld op de mogelijke aanwezigheid van ZZS, en op de momenten van het ontstaan van eventuele emissies. De VA zet in op verantwoord en gefaseerd beleid voor de omgang met ZZS. Beleid dat recycling niet in de weg zit. De afvalbranche heeft behoefte aan een landelijk, normerend kader en een centrale regie vanuit de rijksoverheid. Ook moet meer aandacht komen voor de mogelijke risico's van nieuwe stoffen die op de markt worden gebracht. Onafhankelijke wetenschappers kunnen hierin onder toezicht van de overheid een rol spelen. De aanwezigheid van PFAS in producten en stoffen dreigt de vergunningenverlening voor import, export en verwerking in het buitenland tegen te gaan. De VA maakt bij de politiek duidelijk dat een dergelijke ontwikkeling de circulaire economie tegenwerkt. Als deze verwerkingsroute wordt afgesloten, gaan alle betrokken partijen dat merken en lopen ketens vast.

Voorwoord >
Visie & Strategie >
VITALE SECTOR
Circulaire en **veilige samenleving** met **oog** voor **mens, milieu** en **omgeving** >
CIRCULARITEIT
Maximaal hergebruik en **terugwinning** van **waardevolle grondstoffen** en **materialen** >
KLIMAAT
Maximale circulariteit, energieterugwinning en **emissiereductie** >

Batterijbranden

Steeds vaker komen producten met lithiumbatterijen of accu's op de markt. Het is belangrijk dat deze energiedragers via de juiste kanalen worden afgedankt. Als ze bij het verkeerde afval terechtkomen, is de kans op beschadiging en daardoor op het ontstaan van branden groot. Niet alleen de veiligheid komt hierdoor in het geding. Ook veel grondstoffen gaan verloren. De Taskforce Afvalbranden zoekt de samenwerking met producentenorganisaties. Ze stellen gezamenlijk een plan van aanpak op dat ertoe moet leiden dat batterijen in de juiste inzamelbak belanden. De Taskforce werkt aan een landelijke campagne die meer aandacht moet geven aan de juiste manier van afdanken van losse batterijen en van apparaten met lithiumbatterijen of accu's. De campagne 'Doe maar apart' gaat in 2023 van start. De partijen zetten ook in op een retourpremie op batterijen.

Dieselmotoremissies

De VA en de Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA) trekken samen op om gezond en veilig werken in de afvalsector te verbeteren. In 2022 houdt de NLA handhavingsacties op de aanpak van dieselmotoremissies (DME). Ter voorbereiding daarop organiseren de VA en NLA een bijeenkomst over DME. De gezondheidsrisico's van DME staan steeds scherper op het netvlies van afvalbedrijven. Ook binnen de Stichting Arbocatalogus Afvalbranche is het een belangrijk thema. Dit creëert, samen met de andere brancheorganisaties en sociale partners die hierin samenwerken, nog meer bewustwording. De Arbocatalogus Afvalbranche schrijft onder meer verplichte maatregelen voor om de blootstelling aan roetdeeltjes uit dieselmotoren te vermijden of te verminderen tot een zo laag mogelijk niveau. Een inventarisatie naar de blootstelling aan DME in de afvalbranche maakt duidelijk dat het zinvol is dat bedrijven investeren in de toekomst en bij de aanschaf van nieuw materieel anticiperen op aanscherping van de grenswaarde voor de beroepsmatige blootstelling aan DME.

Fysieke belasting

Het lukt werkgevers en werknemers niet om overeenstemming te bereiken over de 'Leidraad Fysieke Belasting Huisvuilbeladers'. Het bestuur van de Stichting Arbocatalogus ▸

Voorwoord >
Visie & Strategie >
VITALE SECTOR
Circulaire en veilige samenleving met oog voor mens, milieu en omgeving >
CIRCULARITEIT
Maximaal hergebruik en terugwinning van waardevolle grondstoffen en materialen >
KLIMAAT
Maximale circulariteit, energieterugwinning en emissiereductie >

Afvalbranche moet daarom besluiten de leidraad niet op te nemen in de Arbocatalogus Afvalbranche. De Nederlandse Arbeidsinspectie schrapt de onderdelen 'fysieke belasting huisvuilbeladers' in mei 2022 uit de bijlage van de Beleidsregel Arbocatalogi 2019. De Arbocatalogus Afvalbranche wordt vanaf dat moment niet langer als referentiekader gebruikt bij inspecties door de Arbeidsinspectie op het onderwerp fysieke belasting huisvuilbeladers. De onderdelen, evenals de achtergrondinformatie over de oude P90-norm (de norm 'arbeidsbelasting huisvuilbeladers'), worden op hetzelfde moment verwijderd uit de Arbocatalogus Afvalbranche. Een verwijzing naar de arbocatalogus in de risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) is daardoor niet meer mogelijk. Werkgevers moeten samen met hun Ondernemingsraad of Personeelsvertegenwoordiging tot een passende invulling komen voor de bescherming van de fysieke belasting van hun beladers bij het inzamelen van huishoudelijk afval.

Testsessies DSO

Bij invoering van de Omgevingswet - die na enkele malen uitstellen nu gepland staat op 1 januari 2024 - vervangt het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) het huidige OLO, Omgevingsloket online. Leden van de VA bereiden zich voor op de komst van de nieuwe online omgeving en doen enkele testsessies. De leden zijn overwegend positief over de gebruiksvriendelijkheid van het stelsel bij het aanvragen van een vergunning. Bij een tweede testsessie blijkt het DSO minder bruikbaar voor kleinere activiteiten en MKB-leden. Duidelijk wordt dat het stelsel meer informatie over activiteiten nodig heeft en dat structuur en inhoud eenvoudiger mogen zijn.

Lees ook:

- Tijdelijke regeling voor coronabesmet afval verlengd
- Aanzet tot duidelijker profilering branche
- Toezicht op dieselmotoremissies

Voorwoord >
Visie & Strategie >
VITALE SECTOR
Circulaire en **veilige samenleving** met **oog** voor **mens, milieu** en **omgeving** >
CIRCULARITEIT
Maximaal hergebruik en **terugwinning** van **waardevolle grondstoffen** en **materialen** >
KLIMAAT
Maximale circulariteit, energieterugwinning en **emissiereductie** >

CIRCULARITEIT

Maximaal hergebruik en **terugwinning** van **waardevolle grondstoffen** en **materialen**

De afvalsector zet zich in voor maximale circulariteit. Daarvoor leveren de afvalbedrijven een bijdrage aan de hervorming van de gehele economie. Een economie waarin maximaal hergebruik en terugwinning van waardevolle grondstoffen en materialen mogelijk wordt. Dan hebben we minder primaire grondstoffen nodig.

Voorwoord >

Visie & Strategie >

VITALE SECTOR

Circulaire en **veilige samenleving** met **oog** voor **mens, milieu** en **omgeving** >

CIRCULARITEIT

Maximaal hergebruik en **terugwinning** van **waardevolle grond-stoffen** en **materialen** >

KLIMAAT

Maximale circulariteit, energieterugwinning en **emissiereductie** >

Circulariteit

Recycling is een onderdeel van circulariteit, maar de circulaire gedachte is in de visie van de VA veel breder. De circulaire economie gaat over een andere manier produceren en consumeren dan we vandaag doen: tegengaan van verspilling van materialen, minder gebruik van primaire grondstoffen, repareerbaarheid en langer gebruiken van producten en materialen. Cruciaal is dat we aan de voorkant al nadenken over de levenscyclus die een product doormaakt. Afvalbedrijven en producenten werken hiervoor samen en gaan in gesprek over de afvalfase van een product. Gezamenlijk kijken ze naar het gebruik van minder materialen, en naar het repareren, opnieuw gebruiken en recyclebaar maken van producten.

Positief is dat de Europese Green Deal aandacht besteedt aan verplichte percentages gerecycled materiaal (recyclaat) in productieprocessen. Daarmee kan de markt zich verder ontwikkelen.

Recyclen

Recyclen zorgt voor een schone leefomgeving, draagt bij aan de circulaire economie en beschermt het klimaat. Elke kilogram gerecycled afval levert een reductie van CO_2-uitstoot op. Wereldwijd wordt pas 9 procent van de grondstoffen gerecycled. In Nederland realiseren we bijna 80 procent recycling van al het afval dat ontstaat. We kunnen extra stappen zetten door bij de productie vaker gebruik te maken van gerecyclede materialen. Tijdens de jaarlijkse Global Recycling Day op 18 maart brengt de VA met een film het belang van recyclen onder de aandacht.

Biobased

Biobased kunststoffen mogen in de visie van de VA alleen op de markt komen als aangetoond is dat ze het recyclingproces niet verstoren en hoogwaardige recyclinginfrastructuren ervoor beschikbaar zijn. Biologische afbraak kan nooit leidend zijn bij de keuze voor duurzame alternatieven. Als een product volgens de Europese norm geschikt is voor een industriële composteerinstallatie, is het niet per definitie een duurzame toepassing. Deze norm sluit bovendien niet aan bij de Nederlandse industriële composteringspraktijk.

Voorwoord >
Visie & Strategie >
VITALE SECTOR
Circulaire en **veilige samenleving** met **oog** voor **mens, milieu** en **omgeving** >
CIRCULARITEIT
Maximaal hergebruik en **terugwinning** van **waardevolle grondstoffen** en **materialen** >
KLIMAAT
Maximale circulariteit, energieterugwinning en **emissiereductie** >

De VA is van mening dat winst voor recycling van groente-, fruit- en tuinafval (gft) tot compost, zoals het inzamelzakje, en de mogelijkheid van een productgroep om volledig over te gaan op composteerbaar materiaal, zoals bijvoorbeeld koffiepads en theezakjes, bepalend zijn of bio-afbreekbare producten kunnen worden toegevoegd aan de gft-stroom. Ook begrip bij de consument en intuïtief gedrag bij afdanken van het materiaal zijn belangrijk. Kortom, duurzaamheid moet altijd leidend zijn. Als bij het ontwerp van nieuwe producten al goed wordt nagedacht over de mogelijkheden van recycling, werken we aan echte circulariteit.

De VA maakt haar standpunt bekend in Europa en voert overleg met de Nederlandse overheid. Hierbij staan een nationaal verbod op de toepassing van biologisch afbreekbare plastics en het weren van onterechte claims van composteerbaarheid op producten hoog op de agenda. De koffie- en theebranche werkt in 2022 hard aan het verduurzamen van hun producten, waardoor koffiepads en theezakjes vanaf 2023 bij het gft mogen worden gegooid. Koffiepads en theezakjes staan nu op de 'wel'-kant van de wel/niet-lijst voor gft-afval. De composteerbedrijven zijn blij met dit resultaat van de in 2020 met Koffie & Thee Nederland en de rijksoverheid gesloten Green Deal. Voor veel mensen is het logisch dat koffiepads en theezakjes bij het gft kunnen. De branche kan de koffie- en theeresten goed gebruiken om meer compost te maken.

Scheiden bedrijfsafval

De afvalinzamelbedrijven aangesloten bij de VA willen meer afval van de KWD-sector (kantoren, winkels en andere diensten) gescheiden inzamelen. In 2022 wordt hiervoor een publiekscampagne ontwikkeld. Deze campagne vraagt aandacht voor de omgang met afval op het werk en onderweg, moet het scheiden van afval stimuleren en bijdragen aan het halveren van de hoeveelheid restafval in de KWD-sector. De campagne met de slogan 'Doe alsof je thuis bent' gaat in voorjaar 2023 van start en wordt uitgerold met een radio-

Voorwoord >
Visie & Strategie >
VITALE SECTOR
Circulaire en **veilige samenleving** met **oog** voor **mens, milieu** en **omgeving** >
CIRCULARITEIT
Maximaal hergebruik en **terugwinning** van **waardevolle grondstoffen** en **materialen** >
KLIMAAT
Maximale circulariteit, energieterugwinning en **emissiereductie** >

spot, actiewebsite, socialmediacampagne en free publicity. De sector verkent de mogelijkheden van het minimaal inzamelen van twee afvalstromen bij klanten met bedrijfsafval. Momenteel staan er gemiddeld 1,28 afvalbakken bij een bedrijf. Het voorstel wordt vanuit mededingingsoogpunt getoetst door de Autoriteit Consument en Markt (ACM).

Systematiek inzameling KWD-afval

Begin 2023 treedt het Besluit uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) in werking. Stichting Afvalfonds Verpakkingen en Nedvang bieden ontdoeners een kosteloze inzameling van gescheiden verpakkingsafval aan. In 2022 opent hiervoor het loket 'Afval goed geregeld'. Een nieuwe systematiek voor de inzameling van afval afkomstig uit de KWD-sector mag in de visie van de VA de huidige markt niet verstoren. De Afdeling Inzameling van de VA stelt dat elke klant bij zijn afvaldienstverlener blijft, de afvalstroom eigendom blijft van de dienstverlener en private inzamelaars het afval blijven inzamelen. Tevens loopt de financieringsstroom via de inzamelaar en voert de afvaldienstverlener de regie op zowel het inzamel- als scheidingsproces van het vrijkomende PMD (plastic verpakkingen, metalen verpakkingen en drankpakken). De afvalinzamelbedrijven bepleiten een uniforme samenstelling van het PMD in heel Nederland, zowel thuis als buitenshuis.

Modernisering UPV

In 2022 onderzoekt de VA de effectiviteit van het instrument Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid (UPV). Voor het behalen van circulaire doelen is voor veel producten een UPV gemaakt. De UPV in de huidige vorm is te veel gericht op inzameling en recycling van producten. De systematiek van de UPV moet producenten meer prikkelen om recyclebare producten op de markt te brengen, gerecyclede materialen (recyclaat) toe te passen in nieuwe producten en het gebruik van gevaarlijke stoffen te vermijden. Belangrijk is dat wordt gestuurd op de laagste maatschappelijke kosten en niet langer uitsluitend op de laagste systeemkosten. Dan sluit de UPV aan bij het principe 'de vervuiler betaalt'. De UPV-systematiek heeft in de visie van de VA ook een andere aansturing nodig. Binnen de circulaire economie is de samenwerking van ketenpartijen immers cruciaal. De VA denkt aan de oprichting van een platform met alle ketenpartijen dat het functioneren van alle UPV-stromen bewaakt. De overheid moet erop toezien dat een systeem ontstaat dat past bij de doelstellingen voor de circulaire economie.

Voorwoord >

Visie & Strategie >

VITALE SECTOR

Circulaire en **veilige samenleving** met **oog** voor **mens, milieu** en **omgeving** >

CIRCULARITEIT

Maximaal hergebruik en **terugwinning** van **waardevolle grondstoffen** en **materialen** >

KLIMAAT

Maximale circulariteit, energieterugwinning en **emissiereductie** >

Chemische recycling

De VA en enkele van haar leden zijn aangesloten bij de Versnellingstafel Chemische Recycling. De Versnellingstafel moet chemische recycling (het omvormen van kunststoffen door verhitting en/of chemische reacties) in Nederland verder brengen. In 2022 wordt het potentieel aan uitgesorteerde plastics voor chemische recycling verkend. Verder onderzoek is nodig om een realistisch beeld te krijgen van de kansen van chemische recycling. Duidelijk moet worden hoeveel plastic in aanmerking komt voor chemische recycling en wat de winst hiervan is op CO_2-reductie en grondstoffenterugwinning. De benodigde investeringen moeten ook inzichtelijk worden. Het onderzoek is voorzien in 2023. Op basis van de resultaten kunnen de chemische industrie en afvalsector een voorstel doen aan het kabinet.

Afbouw AEC-capaciteit

In 2021 vraagt de Tweede Kamer het kabinet te komen tot een realistisch scenario voor de afbouw van capaciteit bij Nederlandse afvalenergiecentrales (AEC's), passend bij de route naar een circulaire en klimaatneutrale economie in 2050. De regering moet daarbij in ieder geval aandacht hebben voor de effecten op de gehele afvalketen, de werkgelegenheid, de duurzame energie en warmte die afvalenergiecentrales leveren, en de CO_2-reductie op Europees niveau. Als er overeenstemming over een scenario is bereikt, moet in de visie van de Tweede Kamer de importheffing op buitenlands restafval worden heroverwogen. Sinds het najaar 2021 en gedurende 2022 voeren het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en de VA overleg, maar de partijen komen niet tot een gezamenlijk plan.

Voorwoord >

Visie & Strategie >

VITALE SECTOR

Circulaire en **veilige samenleving** met **oog** voor **mens, milieu** en **omgeving** >

CIRCULARITEIT

Maximaal hergebruik en **terugwinning** van **waardevolle grondstoffen** en **materialen** >

KLIMAAT

Maximale circulariteit, energieterugwinning en **emissiereductie** >

Bodemas

De afvalsector werkt aan het verbeteren van de kwaliteit van bodemas (reststof van het verbranden van restafval). De metalen worden uit deze stroom gesorteerd en ingezet in de metaalrecycling. De resterende mineralen - zand- en steenachtig materiaal - uit bodemas worden opgewerkt naar een vrij toepasbare bouwstof en gebruikt in wegenbouwprojecten of als toeslagmateriaal in betonproducten. Om de afzet van bodemas te stimuleren, vraagt de VA om versoepeling van de norm voor de aanwezigheid van het metaal Antimoon in de toe te passen materialen. Het RIVM staat hier positief tegenover en beraadt zich hierop samen met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.

Stortsector

Stortplaatsen zijn blijvend van belang voor het veilig en verantwoord opslaan van afvalstromen die niet recyclebaar of brandbaar zijn. Om deze activiteiten te kunnen blijven bekostigen, is modernisering van het stortbeleid nodig. Ook zijn toereikende rekenrentes voor de nazorgfondsen vereist. De VA voert hierover constructief overleg met de rijksoverheid. Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat initieert in 2022 twee onderzoeken, naar de rekenrentes en de positie van storten in de circulaire economie. Conclusie is dat ook in de circulaire economie storten van afval nodig blijft. Zowel de wettelijke als fysieke ruimte om te storten moet volgens de onderzoekers worden geborgd. Advies is om dit samen met sector uit te werken. Verder moet worden gewerkt aan een landelijk nazorgfonds.

Lees ook:

- Circulair denken begint bij de bron
- Koffiepads en theezakjes nu ook bij het gft-afval
- Staatssecretaris Heijnen trapt campagne Doe alsof je thuis bent af

Voorwoord >

Visie & Strategie >

VITALE SECTOR

Circulaire en **veilige samenleving** met **oog** voor **mens, milieu** en **omgeving** >

CIRCULARITEIT

Maximaal hergebruik en **terugwinning** van **waardevolle grondstoffen** en **materialen** >

KLIMAAT

Maximale circulariteit, energieterugwinning en **emissiereductie** >

KLIMAAT

Maximale circulariteit, energie-terugwinning en emissiereductie

De afvalsector maakt werk van minimalisering van broeikasgasemissies. Hiervoor leveren de bedrijven een actieve bijdrage aan de klimaattransitie van de gehele economie. Een economie waarin maximale circulariteit haalbaar is, verwerking van niet-recyclebare stromen zo milieu-efficiënt mogelijk gebeurt, energie wordt teruggewonnen en emissies worden gereduceerd.

Voorwoord >

Visie & Strategie >

VITALE SECTOR

Circulaire en **veilige samenleving** met **oog** voor **mens, milieu** en **omgeving** >

CIRCULARITEIT

Maximaal hergebruik en **terugwinning** van **waardevolle grond-stoffen** en **materialen** >

KLIMAAT

Maximale circulariteit, energieterugwinning en **emissiereductie** >

Rioleringsbeheer

De rioolinspectie- en -reinigingsbedrijven aangesloten bij de VA vragen in 2022 aandacht voor het belang van hun werkzaamheden. In een position paper maken de bedrijven duidelijk dat zorgvuldig en tijdig rioleringsbeheer, en integraal waterbeheer essentieel zijn voor het goed functioneren van het rioleringsstelsel. Een goed functionerende riolering is voor belangrijke maatschappelijke vraagstukken van groot belang. Klimaatverandering, volksgezondheid, verstedelijking en bevolkingsgroei zorgen voor een toenemende druk op het rioleringsstelsel. De rioleringsbranche roept opdrachtgevers en uitvoerders op om gezamenlijk verantwoordelijkheid te nemen. Op die manier voorkomen we gezondheidsrisico's, achterstallig onderhoud en overbelasting van rioolstelsel en blijft Nederland veilig en aantrekkelijk. Het position paper is gedeeld in het netwerk van raadsleden met riolerings- en waterbeheer in hun portefeuille en besproken tijdens de kennistafel van de rioolinspectie- en -reinigingsbedrijven op de RIONEDdag 2022.

CO_2-reductie

Uit Europees onderzoek blijkt dat de afvalsector substantieel bijdraagt aan de Europese klimaatdoelen. Voor een groot aantal stromen, waaronder papier, glas, plastic, aluminium, hout, textiel, bioafval en restafval, was de afvalsector in 2018 vrijwel CO_2-neutraal. Als de Europese Unie het huidige beleid voor recycling, energieherwinning en storten succesvol implementeert en realiseert, kan de branche in 2035 zeker 150 megaton CO_2eq verminderen (om de invloed van de verschillende broeikasgassen te kunnen optellen, worden emissiecijfers omgerekend naar CO_2-equivalenten, CO_2eq). Bij een ambitieuzer beleid kan de reductie bijna verdubbelen. Daarvoor is een integraal beleid nodig dat onder meer inzet op verplicht gebruik van gerecyclede materialen bij de productie, ontwerpen met oog voor recycling, goede taxonomieregels - ook voor energieterugwinning (dit is een 'duurzaam'-stempel voor investeerders) en efficiënte regels voor afvaltransporten binnen de EU.

Voorwoord >
Visie & Strategie >
VITALE SECTOR
Circulaire en **veilige samenleving** met **oog** voor **mens, milieu** en **omgeving** >
CIRCULARITEIT
Maximaal hergebruik en **terugwinning** van **waardevolle grondstoffen** en **materialen** >
KLIMAAT
Maximale circulariteit, energieterugwinning en **emissiereductie** >

Klimaattransitie

De VA verkent de mogelijkheden van de Nederlandse afvalsector binnen de klimaattransitie. Hieruit wordt duidelijk dat aan het vermijden van emissies elders in de keten meer bekendheid mag worden gegeven. De sector wil ook erkenning hiervoor. Verder blijkt dat de bedrijven moeten werken aan een meer uniforme methode van rapporteren van die vermeden emissies. De sector onderzoekt hoe het de eigen emissies kan verminderen met het verduurzamen van elke schakel in de afvalketen, bijvoorbeeld door verduurzaming van het materieel en energiebesparing binnen de bedrijfsprocessen. Om bij te dragen aan de klimaattransitie wil de sector de hoeveelheid afval omlaag brengen. Meerdere interventies zijn nodig om hogerop de afvalhiërarchie te komen. De sector denkt onder meer aan meer bronscheiding van bedrijfsafval voor een aantal specifieke stromen en nascheiding van een aantal andere stromen, zodat meer gerecycled kan worden en een beter milieuresultaat ontstaat. Een verbrandingsverbod kan een sluitstuk zijn voor bepaalde stromen, mits dit verbod handhaafbaar is. Ook het verplichten van gft-scheiding aan de bron kan bijdragen aan de doelen. In 2023 wil de sector een eigen klimaatagenda presenteren met daarin maatregelen voor een optimale bijdrage aan de klimaattransitie. De mogelijkheid om met de overheid tot afspraken of een convenant/Green Deal te komen, wordt verkend.

Emissiehandel

Europa wil in 2030 de broeikasgasemissies met 55% hebben verlaagd ten opzichte van 1990. Om dit doel te halen, wordt ook gekeken naar de EU-ETS. Dit systeem regelt de handel in broeikasgasemissierechten in Europa. Bedrijven die binnen deze regeling vallen, mogen alleen broeikasgassen uitstoten als ze daar emissierechten voor hebben. De Europese Commissie wil de reikwijdte van de ETS uitbreiden. Daarbij kijkt de Commissie ook naar installaties voor de verbranding van gevaarlijk of huishoudelijk afval. De Europese Raad van Ministers verlangt van de Commissie een onderzoek naar impact en haalbaarheid van een verplichte opname van deze installaties in de ETS. De afvalbranche onderschrijft het belang van een dergelijk onderzoek. Deelname van alle afvalenergiecentrales (AEC's) aan het emissiehandelssysteem kan bijdragen aan een meer gelijkwaardig speelveld binnen Europa. Het huidige systeem biedt AEC's ▸

Voorwoord >
Visie & Strategie >
VITALE SECTOR
Circulaire en **veilige samenleving** met **oog** voor **mens, milieu** en **omgeving** >
CIRCULARITEIT
Maximaal hergebruik en **terugwinning** van **waardevolle grondstoffen** en **materialen** >
KLIMAAT
Maximale circulariteit, energieterugwinning en **emissiereductie** >

echter weinig handelingsperspectief, aangezien binnen de ETS alleen opslag van CO_2 mogelijk is. Deelname aan de ETS leidt op deze manier vooral tot hogere (maatschappelijke) kosten voor afvalverwerking, zonder dat daar vermindering van emissie tegenover staat.

Energiestrategie

Voor het behalen van de klimaatdoelen is Nederland onderverdeeld in vijf sectoren: Elektriciteit, Gebouwde omgeving, Industrie, Landbouw en landgebruik en Mobiliteit. Binnen de sector Industrie zijn vijf 'industrietafels' gevormd op basis van vijf Nederlandse industriële regio's. Het zogeheten 'Cluster 6' is een aanvulling hierop. De VA vertegenwoordigt hierbinnen de afval- en recyclingsector. In 2022 presenteert Cluster 6 zijn clusterenergiestrategie (CES). De productie van warmte en elektriciteit door de afvalsector vermindert de afhankelijkheid van gas, voor zowel de industrie als de bebouwde omgeving. Een deel van deze energiestromen is bovendien vrij van fossiele CO_2-emissie. Afvalenergiecentrales hebben volop mogelijkheden een grote rol te spelen in de Nederlandse energietransitie en CO_2-emissiereductieopgave. Daarvoor moet het handelingsperspectief duidelijker worden en zijn financiële prikkels nodig. De belemmeringen voor de benutting van door AEC's afgevangen CO_2 in de glastuinbouw moeten bijvoorbeeld worden weggenomen. De sector vindt in 2022 steun in de Tweede Kamer voor dit punt. De CO_2-heffing stuurt de afvalsector in de richting van CO_2-afvang en -opslag (Carbon Capture and Storage, CCS) in plaats van nuttige toepassing (Carbon Capture, Utilisation, CCU) wat beter past in een circulaire economie.

Taskforce Negatieve Emissies

In 2022 wordt de Taskforce Negatieve Emissies in het leven geroepen. Een initiatief van Nederlandse Vereniging Duurzame Energie samen met de CCU-Alliantie, waaraan de VA en enkele van haar leden meedoen. De Taskforce roept de overheid op om alle technologieën in alle sectoren die CO_2 uit de atmosfeer halen te ondersteunen en te stimuleren. Bedrijven en wetenschappelijke instellingen werken aan afvang en vastlegging van CO_2 in producten en processen. Dit resulteert in zogeheten 'vermeden en negatieve emissies'. De activiteiten leiden tot vermindering van CO_2 in de atmosfeer of - als de afgevangen CO_2 direct aan de atmosfeer wordt onttrokken of afkomstig is van biogene bronnen - tot netto negatieve emissies. De partijen maken duidelijk dat energietransitie hand-in-hand gaat met de circulaire economie, waarin CO_2 een grondstof is die fossiele grondstoffen vervangt. Negatieve emissies zijn belangrijk voor het behalen van de circulariteits- en klimaatdoelstellingen.

Lees ook:

- Pleidooi voor grensoverschrijdende CO_2-reductie
- Energiestrategie cluster 6 aangeboden aan minister Jetten
- Manifest roept politici op om werk te maken van negatieve emissies

Voorwoord >
Visie & Strategie >
VITALE SECTOR
Circulaire en **veilige samenleving** met **oog** voor **mens, milieu** en **omgeving** >
CIRCULARITEIT
Maximaal hergebruik en **terugwinning** van **waardevolle grondstoffen** en **materialen** >
KLIMAAT
Maximale circulariteit, energieterugwinning en **emissiereductie** >

Vereniging Afvalbedrijven
Partner in de circulaire economie

Het Jaarbericht 2022 besteedt aandacht aan enkele highlights van het afgelopen jaar.

Tekst en redactie: Vereniging Afvalbedrijven, Daniëlle van Vleuten
Vormgeving: ontwerpburo suggestie & illusie

juli 2023

Vereniging Afvalbedrijven
Postbus 2184
5202 CD 's-Hertogenbosch
073-627 94 44
info@verenigingafvalbedrijven.nl
www.verenigingafvalbedrijven.nl
www.wastematters.eu